

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy 312

Hely

Idő "1919"

Személy

Szerző:

Cím: *A felekezetek számaránya
Budapesten*

Forrás:

Magyarország

Bp.

(Hely)

1919. XI. 23

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Közp. nyomt. X2

A felekezetek számaránya Budapesten

Férfiak és nők — Vegyes házasságok — Törvénytelen gyermekek — Anyanyelv — Elhelyezkedés a kerületekben

Budapest, november 22.

(A Magyarország tudósítójától.) A proletár-diktatura alatt tilos volt a születési anyakönyvekbe az újszülött vallását följegyezni. A főváros statisztikai hivatalának most sok gondot ad, hogyan pótolják ezt a hiányt, mert enélkül ebben a kérdésben lehetetlen tiszta képet alkotni. Ez a pótlás pedig már azért is fontos lenne, mert a felekezetek kérdésében a budapesti statisztika amugy is kimaradt. A főváros rendszerint minden öt évben szokott népszámlálást tartani, azonban 1915-ben a háború miatt ez elmaradt s így ha a felekezetek arányát látni akarjuk, vissza kell nyulnunk az utolsó népszámlálás adataira és az azóta eltelt nyolc esztendő változásait az utolsó évtizedek szaporodási kulcsával kell kiszámítanunk.

Ezek szerint ma Budapesten — csak a nagyobb számarányban képviselt felekezeteket emlíjük — 591.000 római katolikus, 52.000 evangélikus, 104.000 református és 262.000 zsidó vallású lakos él. Százalék szerint a római katolikusok a lakosság 57%-át, az evangélikusok 5%-át, a reformátusok 10%-át, a zsidók pedig a lakosság 25%-át teszik. Ha ezt az arányt az ötven év előttiével összehasonlítjuk, arra a meglepő eredményre jutunk, hogy míg az evangélikusok számaránya

örög Szigeti Jozsef, Naday, Halmi, közülük került ki a Cox és Box-társaság Ujházi Edével és Vizvári Gyulával az élen s rendezett sok intim estét az egyik szeparéban. Szerelmi regények, házasságok szövődtek ezeken a pompás kis multságokon, — itt ünnepelték Vizvári Gyula és Szigeti Jolán eljegyzését is. A Nemzeti-hez a hála külön köbélékét is fűzték Szikszay Ferencet. Szigligeti direktor fedezte fel őt tulajdonképpen első kis korcsmájában — a „Szöllőlevélhez“ — a mai Múzeum-bazár helyén (ide Izsó Miklós is járt valamikor) s vitte át a színház akkor épült bérpalotájába. No nem vallott szegényt vele.

Egy negyedszázadig volt kellemes, meleg társasága a magyar úri világnak a Szikszay. Ha színház utáni vacsoráról, ha délelőtti randevuról volt szó, szinte magától értetődött, hogy a „Szikszay-ba

mehetnek férjhez. Ezek helyzete annál súlyosabb mert a katolikus férfiakban van Budapesten a legkisebb házassági hajlandóság. Így számunkra nem házas férfire a katolikusoknál 57, a zsidóknál 61, a reformátusoknál pedig 63 házas férfi jut. A házassági kedv, úgy látszik, a reformátusoknál a legnagyobb, ami a szaporodásban is megfelelő kifejezésre jut. A házassági liberálizmus terén egyébként is a reformátusok vezetnek, mert ehnek a felekezetnek tagjai 70—80% erejéig más vallású életlárssal kelnek egybe, míg ezzel szemben a katolikusoknál a vegyes házasságkötés aránya jóval kisebb, 18—19%, a zsidóknál pedig éppen csak 10—11% körül mozog. Feltűnő ezzel szemben a zsidóknál a házasságok gyakori felbomlása. Az utolsó statisztikai évkönyv szerint az összes válási esetek mintegy felereháza a zsidókra esik.

Ugyanítt olvassuk, hogy az elveszületett gyermekek közül házasságon kívül született a római katolikusoknál, az evangélikusoknál és a reformátusoknál a gyermekek 29%-a, a zsidóknál 10%-a

a görögkatolikusoknál pedig 49%-a. A forradalom első hónapjában a házasságon kívüli születek száma emelkedő tendenciát mutat. Így a római katolikusoknál házasságon kívül született 32%, az ágostai evangélikusoknál 45%, a zsidóknál 11%, a görögkatolikusoknál pedig 57%. Egyedül a reformátusoknál látunk visszafejlődést.

Anyanyelv tekintetében a legtöbb magyarjuku a reformátusok közt van, mert ezek 98%-a magyar. Utánuk jönnek a zsidók 90, a római katolikusok 84%-al, míg az evangélikusok közül 79%-a magyar anyanyelvű. Az utolsó évtizedekben az anyanyelv tekintetében az összes felekezeteknél örövendetes javulás állott be a magyarság javára, mert például 1890-ben a katolikusoknál csak 62%, az evangélikusoknál 59, a reformátusoknál 96, a zsidóknál pedig 86% volt a magyar anyanyelvűek aránya. A magyar nyelvnek ez a nagy térfoglalása a német nyelv rovására történt, mert az utolsó 30 év alatt a németek aránya 34%-ról 9%-ra szállt alá. Legtöbb a német anyanyelvű a III. kerületben (20%). Ez a kerület (Óbuda és Újlak) különben a legkatolikusabb, mert itt a lakosság 76%-a katolikus.

A katolikusok az összes többi kerületekben is abszolút többségben vannak, csak a VII. kerületben (Erzsébetváros) száll a számarány 46%-ra alá. Az evangélikusok és reformátusok eloszlása az egész városban meglehetősen egyenletes. A zsidók legsűrűbben a VII. kerületet lakják, ahol a lakosság 38%-át teszik, sok zsidó lakik még a VI. kerületben (32%) és az V. kerületben (29%), míg a legkevesebb az I. (8%) és a X. kerületben (6%) él. A magyar ajkuk között nyelvismeret tekinteté-

ben az idegen nyelv tudása legsűrűbb a zsidók között (65%), míg az evangélikusok közül 45%, a katolikusok között 36%, a reformátusok között pedig 17% beszél idegen nyelven is.